

PRAVNI OKVIR

U 2021. godini došlo je do značajnih zakonodavnih promena, a najveći faktor koji i dalje utiče na društvene i pravne tokove je pandemija zarazne bolesti COVID-19, koja svojim delovanjem nastavlja da utiče na pravni, socijalni i ekonomski život svih građana. U skladu sa težnjama da se otklone ekonomske poteškoće sa kojima se suočava privreda Republike Srbije, Narodna skupština Republike Srbije je usvojila nekoliko bitnih zakona kojima se povećava likvidnost privrednih subjekata.

Jednu od najznačajnijih novina u pravnom sistemu predstavlja uvođenje mogućnosti identifikacije na daljinu kao načina provere identiteta prilikom registracije korisnika kvalifikovanog elektronskog sertifikata za elektronski potpis, što do sada nije bilo moguće jer se identifikacija korisnika vršila isključivo uz fizičko prisustvo korisnika. Takođe, novim Zakonom o zaštiti potrošača predviđena su nova zakonska rešenja sa ciljem da se unapredi zaštita i položaj potrošača.

Kao najvažnije novine u pravnom sistemu Republike Srbije možemo da izdvojimo:

- **Zakon o zaštiti potrošača** - Narodna skupština Republike Srbije usvojila je novi Zakon o zaštiti potrošača dana 11. septembra 2021. godine. Jedna od najznačajnijih novina jeste unapređenje mehanizma vansudskog rešavanja potrošačkih sporova pred vansudskim telima upisanim u Listu tela za vansudsko rešavanje potrošačkih sporova, kojima dozvolu za rad daje Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija. Značajna promena odnosi se na teret dokazivanja nesaobraznosti robe koja se pojavi u roku od dve godine od dana prelaska rizika na potrošača, a teret dokazivanja pada na prodavca.
- **Zakon o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma** - Izmene i dopune Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma stupile su na snagu dana 29. decembra 2020. godine, pre svega radi usklađivanja odredaba ovog Zakona sa odredbama Zakona o digitalnoj imovini. Najznačajnije novine obuhvataju promene postojećih definicija i uvođenje novih pojmova, posebne odredbe u vezi sa transakcijom koja se tiče digitalne imovine, izuzetke od obaveze prikupljanja podataka kod izdavanja elektronskog novca, utvrđivanje i provera identiteta fizičkog lica putem kvalifikovanog elektronskog sertifikata i preciziranje postupka video-identifikacije.
- **Zakon o izmenama i dopunama Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju** - Stupio je na snagu dana 1. juna 2021. godine. Nova rešenja uvedena ovim Zakonom odnose se na uvođenje identifikacije na daljinu kod registracije korisnika kvalifikovanih usluga od poverenja, kao i na mogućnost korišćenja registrovane šeme elektronske identifikacije iz Evropske unije u Republici Srbiji. Takođe, izmenjene su odredbe Zakona koje se primenjuju na rad organa javne vlasti i odredbe o ocenjivanju usaglašenosti sredstava za kreiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa, odnosno pečata.
- **Zakon o utvrđivanju finansijske podrške privrednim subjektima za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva u otežanim ekonomskim uslovima usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2** - Dana 29. jula 2021. godine ovaj Zakon stupio je na snagu. Cilj Zakona je očuvanje stabilnosti finansijskog i privrednog sistema Republike Srbije u uslovima potencijalnih rizika zbog opasnosti od širenja zarazne bolesti COVID-19. Ovim Zakonom uređuje se dodela kreditnih sredstava privrednim subjektima koji su Fondu za razvoj Republike Srbije podneli zahteve za kredit do dana 10. decembra 2020. godine, u skladu sa Uredbom o utvrđivanju Programa finansijske podrške privrednim subjektima za održavanje likvidnosti i obrtna sredstva u otežanim ekonomskim uslovima usled pandemije COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2.
- **Zakon o utvrđivanju druge garantne šeme kao mera dodatne podrške privredi usled produženog negativnog uticaja pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2** - Zakon je stupio na snagu dana 30. aprila 2021. godine. Ovim zakonom se uređuju uslovi, postupak, visina i način obezbeđenja sredstava za izdavanje garancija Republike Srbije u vezi sa garantnom šemom definisanom ovim Zakonom. Takođe, ovaj Zakon definiše kriterijume, uslove i način odobravanja kredita od strane banaka, izveštavanje, kao i druga pitanja od značaja za garantnu šemu kao meru podrške privredi, sa ciljem povećanja likvidnosti privrednih subjekata.